

V PUSTINÁCH AUSTRALSKÝCH

Jules Verne

V PUSTINÁCH AUSTRALSKÝCH

PODIVUHODNÁ PUTOVÁNÍ
SVAZEK 36

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Překlad: Alois Tvrdek, Petr Dornák
Ilustrace: Léon Benett
Obálka © Jiří Miňovský – ARBE, 2025
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2025

ISBN 978-80-277-6908-7 (pdf)

Jules Verne

V PUSTINÁCH
AUSTRALSKÝCH

Obsah

DÍL PRVNÍ

I. Kapitola	<i>Franklin</i>	7
II. Kapitola	Stav rodiny	23
III. Kapitola	Dům „U Krásné vyhlídky“	34
IV. Kapitola	Na palubě lodi <i>Boundary</i>	48
V. Kapitola	Události prvních tří měsíců	60
VI. Kapitola	Konec smutného roku	74
VII. Kapitola	Různé příhody	86
VIII. Kapitola	Těžké postavení	99
IX. Kapitola	Odhalení	111
X. Kapitola	Přípravy	124
XI. Kapitola	První pátrání v Malajsku	131
XII. Kapitola	Ještě rok	149
XIII. Kapitola	Výprava do Timorského moře	164
XIV. Kapitola	Ostrov Browse	179
XV. Kapitola	Živé ostatky	199
XVI. Kapitola	Harry Felton	212
XVII. Kapitola	Odpovědi zrakem	222

DÍL DRUHÝ

I. Kapitola	Při plavbě	237
II. Kapitola	Godfrey	250
III. Kapitola	Historický klobouk	268
IV. Kapitola	Vlakem z Adelaide	282
V. Kapitola	Napříč Jižní Austrálií	295
VI. Kapitola	Neočekávané setkání	312
VII. Kapitola	Cestou na sever	327
VIII. Kapitola	Za stanicí Alice Springs	346
IX. Kapitola	Deník paní Branicanové	362
X. Kapitola	Ještě několik výpisů	379
XI. Kapitola	Znamení a příhody	396
XII. Kapitola	Poslední úsilí	413
XIII. Kapitola	U kmene Inda	425
XIV. Kapitola	Úskok Lena Burkera	442
XV. Kapitola	Poslední tábor	455
XVI. Kapitola	Šťastný návrat	465

DÍL PRVNÍ

I. KAPITOLA

Franklin

Je dvojí možnost nesetkat se již nikdy s přáteli, se kterými se loučíme při odchodu na dalekou cestu: první, že po svém návratu již nenalezneme ty, kteří zůstali doma, a druhá, že se zase nevrátí ti, kteří se na cestu vydali. O tuto druhou možnost se však nestarali námořníci, kteří zrána dne 15. března 1875 konali přípravy k odjezdu na palubě lodi *Franklin*.

Toho dne se totiž chystal *Franklin*, jehož kapitánem byl John Branican, opustit přístav San Diego (v Kalifornii), aby vykonal plavbu severními moři Tichého oceánu.

Skutečně pěkná loď, o devíti stech tunách, byl tento *Franklin*, vystrojený jako trojstěžňová goeleta*, bohatě opatřený brigantinami**, příďovými i šípovými plachtami, čelenními kosatkami, plachtami nad stožárovým košem i nadkošovou čnělkou na předním stožáru. Značně vylepšený úpravou lodní zádi, vyhloubený v kýlu, s přídí upravenou tak, aby brázdila vodu velmi ostrým úhlem, se stěžni přesně rovnoběžnými a trochu nakloněnými, s lany z galvanizovaných drátů tak pevnými, jako by byly vyrobeny z kovových tyčí, byl *Franklin* nejnovější ukázkou elegantních „clipperů“, které používá Severníamerika

* Goeleta – mořská vlašťovka, obvykle štíhlý dvojstěžník rychlého chodu.

** Brigantina – kosočtverečná plachta, připevněná na ráhnech zadního stěžně.

pro svůj velkoobchod a které soupeří, co se týká rychlosti, s nejlepšími parníky jejího obchodního loďstva.

Zároveň byl *Franklin* vystavěný tak znamenitě a řízený velitelem tak neohroženým, že by ani jediný člen jeho mužstva nepřijal nabídku, aby sloužil na jiné lodi, i kdyby byl ujištěný, že dostane sebevětší plat. Všichni odjížděli se srdcem naplněným touto dvojnásobnou důvěrou, která spoléhá stejně na dobrou loď jako na dobrého kapitána.

Franklin se měl nazítří vydat na svou první dalekou námořní cestu, konanou na náklad obchodního domu William H. Andrew ze San Diega. Měl odplout do Kalkaty přes Singapur s nákladem zboží, vyrobeného v Americe, a přivést nazpět náklad plodin a výrobků z Indie, určených pro jeden z přístavů kalifornského pobřeží.

Kapitán John Branican byl mladý, devětadvacetiletý muž. Nadán vášnivou, avšak ráznou fyziognomií, rysy, z nichž vyzařovala vzácná energie, vyznamenával se v nejvyšším stupni mravní odvahou, vynikající nad tělesnou statečností – tou odvahou „druhé hodiny popůlnoční“, jak ji nazýval Napoleon Bonaparte, to znamená statečností, která čelí i nepředvídaným událostem a nalézá sebe samu každým okamžikem.

Jeho hlava byla více výrazná než krásná svými hrubými vlasy, oduševnělými živými očima a upřímným pohledem, který šlehal z černých zřítelnic jako šíp. U muže jeho věku by bylo jen stěží možné si představit silnější tělesnou soustavu a pevnější prsní koš. To se cítilo z mohutnosti jeho stisknutí ruky, které prozrazovalo horkou krev i sílu svalů.

Okolnost, již je třeba zvláště zdůraznit, je ta, že duše sídlící v tomto těle ze železa byla duší ušlechtilé a dobré bytosti, ochotné obětovat pro bližního i život. John Branican se vyznačoval povahou těch zachránců, kterým jejich chladnokrevnost dovoluje konat bez rozmyšlení hrdinské činy. Brzy o tom podal důkazy:

jednoho dne uprostřed ledových ker zátoky, druhého dne zase z překocené šalupy zachránil tonoucí děti, ačkoliv byl sám ještě dítětem. Ani později mu však nebylo dáno, aby ze lži usvědčoval vnuknutí obětavosti, jež vyznačovala již jeho mladá léta.

John Branican byl již několik let sirotkem bez otce a matky, když se oženil s Dolly Starterovou, rovněž sirotkem, náležejícím k jedné z nejlepších rodin ze San Diega. Velmi nepatrně věno mladé dívky se shodovalo s neméně skrovným postavením mladého námořníka, prostého poručíka na palubě obchodní námořní lodi. Mohlo se však předpokládat, že Dolly se jednoho dne stane dědičkou velmi bohatého strýce Edwarda Startera, který vedl farmářský život v nejdivočejším a nejméně přístupném kraji státu Tennessee. Zatím bylo třeba žít ve dvou – vlastně ve třech, protože malý Walter, zkráceně Wat, přišel na svět hned v prvním roce jejich manželství. Z toho důvodu John Branican nemohl – a jeho žena to úplně chápala – ani pomyslet na to, aby se vzdal svého námořnického povolání. Později snad uvidí, co by se dalo dělat, až snad získá jmění dědictvím anebo zbohatnutím ve službách firmy Andrew.

Kariéra mladého muže byla ostatně velmi náhlá. Postupoval rychle – jak uvidíme – a vždy přímo. Byl kapitánem ve věku, kdy jeho druhové v povolání bývají většinou teprve poručíky nebo prvními důstojníky na obchodních lodích.

Jestliže tento rychlý postup odůvodňovaly jeho schopnosti, jeho povýšení se dalo vysvětlit i určitými okolnostmi, které na něj plným právem upoutaly pozornost.

John Branican byl nadmíru oblíbený jak v samém San Diegu, tak v různých přístavech kalifornského pobřeží. Jeho obětavé činy jej proslavily neobyčejnou měrou nejen mezi námořníky, ale i mezi velkoobchodníky a rejdaři Unie.

Když před několika lety peruvijská goeleta *Sonora* narazila při vjezdu do Coronado Beach na skálu, bylo by mužstvo

Vrhl se do velkých vln, dorážejících úžasnou prudkostí, byl stržen...

ztraceno, kdyby se nepodařilo obnovit spojení mezi lodí a pevninou. Avšak donést k ní rozbouřeným příbojem lano znamenalo obětovat život. John Branican se nerozmýšlel ani okamžik. Vrhł se do velkých vln, dorážejících úžasnou prudkostí, byl stržen na skaliska a potom zase nazpět na pobřeží, bičované bouřlivým příbojem.

Pokusili se ho zadržet a odvrátit od největšího nebezpečí, kterému se chystal znovu vzdorovat, nedbaje života. Vzepřel se, opět si razil vlnami cestu ke goeletě, podařilo se mu dosáhnout cíle a mužstvo *Sonory* bylo jeho zásluhou zachráněno.

O rok později měl John Branican za bouře, která se rozběsnila v šíři pěti set mil* na západě Pacifiku, opět příležitost dokázat, co je možné od něho očekávat.

Byl poručíkem na palubě lodi *Washington*, jejíž kapitán s polovinou mužstva byl náhle smeten obrovskou vlnou do moře. Zůstal na lodi, neschopné pravidelné plavby ztrátou stěžňů i plachet, s pultuctem námořníků, většinou zraněných, ujal se velení *Washingtonu*, který se již nedal řídit, podařilo se mu ovládnout jej, opět vztyčit nouzové stěžně a dopravit loď do přístavu v San Diegu. A tato sotva říditelná skořápka, jež obsahovala náklad mající cenu více než pět set tisíc dolarů, právě náležela firmě Andrew.

Jakého přivítání se dostalo mladému námořníkovi, když loď zakotvila v přístavu San Diego! Protože jej kapitánem udělaly samy události na moři, obyvatelstvo jednomyslně rozhodlo, že si zasluhuje, aby mu tato hodnost byla přidělena trvale.

Obchodní dům Andrew mu nabídl velení na *Franklinovi*, který dal právě zhotovit. Nadporučík přijal, protože se cítil schopen velet, a mužstvo si mohl vybrat podle své chuti – takové se těšil důvěře! Takové byly okolnosti, za nichž se *Franklin*

* Námořní míle – 1852 m.

chystal vydat na první námořní cestu pod velením Johna Branicana.

Tento odjezd byl pro město událostí. Obchodní dům Andrew se právem těšil pověsti jedné z nejlepších firem v San Diegu. Těšil se výborné pověsti jak pro bezpečnost svých obchodních styků, tak pro spolehlivost svého úvěru, pod vedením obratných rukou pana Williama Andrewa. Důstojný majitel lodi nebyl pouze ctěn – byl i milován. Jeho jednání vůči Johnu Branicanovi bylo jednomyslně schvalováno.

Nelze se tedy divit, že onoho jitra, 15. března, se tísnil hojný zástup diváků – dav známých i neznámých přátel mladého kapitána – na nábrežích tichomořských parníků, aby mu při odjezdu provolali poslední hlučné: „Hurá!“

Mužstvo na *Franklinu* se skládalo z dvanácti mužů včetně lodního mistra, vesměs dobrých námořníků, získaných v přístavu San Diego, již osvědčených a šťastných, že budou sloužit pod vrchním velením Johna Branicana. Zástupcem kapitána na lodi byl znamenitý důstojník jménem Harry Felton. Ačkoliv byl o pět, šest let starší než kapitán, nemrzelo ho, že bude sloužit pod ním, a nežárlil na něj pro postavení, které z něj činilo jeho představeného. John Branican si to zasloužil a Harry Felton jeho postup uznával. Oba dva se již spolu plavili a navzájem se respektovali. Ostatně bylo jistě dobré vše, co dělal pan William Andrew. Harry Felton a jeho lidé mu byli oddáni tělem i duší. Většina z nich již byla zaměstnána na některé z jeho lodí. Byli jako rodina důstojníků i námořníků – četná rodina, vroucně oddaná svým představeným, která byla jejich námořními příslušníky a již nepřestávalo přibývat zároveň s úspěchem firmy.

Z toho důvodu mužstvo *Franklina* podnikalo tuto novou plavbu bez obav, nebo abychom se vyjádřili správněji: s nadšením. Otcové, matky, příbuzní se tu shromáždili, aby mu dali „sbohem!“, ale spíše jak se loučíváme s lidmi, se kterými se

máme zase brzy shledat a říkáme: „Dobrý den a na brzkou shledanou!“ Šlo skutečně pouze o pololetní cestu, obyčejnou plavbu za příznivého ročního období, mezi Kalifornií a Indií, o výlet ze San Diega do Kalkaty a zpět, nikoliv však o obchodní nebo výzkumnou výpravu, která zanese loď na dlouhá léta do nejnebezpečnějších moří obou polokoulí. Tito námořníci už zažili mnohé jiné výpravy a jejich rodiny se zúčastnily odplutí daleko více znepokojujících.

Mezitím se přípravy, spojené s výpravou, chýlily ke konci. *Franklin*, kotvící uprostřed přístavu, se oddělil od ostatních korábů, jejichž počet dokazuje námořní význam San Diega. Z místa, které trojstěžník zaujímal, nebude nucený použít „tugu“, tj. vlečné lodi, aby vyplul z úzkých výjezdů. Jakmile bude vyzdvížena kotva, bude třeba pouze rozvinout plachty a příznivý vítr jej rychle vynese ze zátoky, aniž bude třeba změnit směr napjatých plachet. Kapitán Branican by si nemohl přát příznivější počasí a vhodnější vítr na povrchu tohoto moře, které se jiskřilo ve slunečních paprscích až do vzdálenosti souostroví Coronado.

V tu chvíli – v deset hodin dopoledne – prodlévalo už veškeré mužstvo na palubě. Žádný z námořníků se už nesměl vrátit na pevninu a možno říci, že jim plavba skutečně začala. Několik přístavních člunů, houpajících se u schodiště k zádi lodi, po pravé straně, očekávalo osoby, které naposledy chtěly políbit své příbuzné a přátele. Tyto čluny je odvezou zpět na nábreží, jakmile *Franklin* rozvine přední plachty. I když v této zátoce Pacifiku je příliv i odliv slabý, bude přece jen vhodnější odplout s odlivem, jenž nastane co nevidět.

Mezi návštěvníky patřil i pan William Andrew, šéf obchodního domu, a paní Branicanová, kterou následovala chůva, nesoucí malého Wata. Byli doprovázeni panem Lenem Burkerem a jeho manželkou Jane Burkerovou, sestřenicí paní

Branicanové. Nadporučík Harry Felton, jenž neměl rodinu, se s nikým neloučil. Nechybělo mu ovšem blahopřání pana Williama Andrewa a víc nežádal, než že by připojila své přání manželka kapitána Johna – čímž si byl jistý již napřed.

Harry Felton tedy pobýval na přední nástavbě, kde začalo púltuctu mužů navíjet kotevní lano na rumpál. Bylo slyšet cvakat kovovým zvukem svorníky. *Franklin* se už postupně obracel a jeho řetěz skřípal v průvlačnicích kotvového řetězu. Vlajka s iniciálkami obchodního domu Andrew vlála na vrcholu hlavního stožáru, kdežto americká vlajka, třepetající po větru směrem k rohu brigantiny, rozvíjela svůj pruhovaný etamín a záhon spolkových hvězd. Volné plachty byly připraveny, aby byly rozvinuty a vytaženy, jakmile by se loď působením svých třírohých a čelních plachet rozjela poněkud rychleji.

Před kapitánskou kajutou přijímal John Branican, který si nenechával ujít nic z podrobností příprav k odplutí, poslední pokyny pana Williama Andrewa vzhledem k nákladnímu listu neboli deklaraci, jež obsahovala popis zboží naloženého na *Franklinu*. Poté ji majitel lodi odevzdal mladému kapitánovi a dodal:

„Jestliže by vás okolnosti donutily, abyste změnil svůj cestovní řád, Johnne, jedněte ve prospěch našich zájmů a pošlete zprávy z prvního místa, kde vystoupíte na pevninu! Snad *Franklin* udělá zastávku na jednom z filipínských ostrovů, nebo je snad vaším úmyslem projet Torresovou úžinou?“

„Nikoliv, pane Andrewe,“ odvětil kapitán Branican, „nehodlám s *Franklinem* podstoupit dobrodružnou plavbu v těch nebezpečných mořích severně od Austrálie. V mém cestovním plánu jsou Havajské ostrovy, Mariany, Mindanao z Filipín, Celebes, Makasarský průliv, abych dorazil do Singapurů po Jávském moři. Abych se dostal z tohoto místa do Kalkaty, je cesta

vytyčena. Nemyslím, že by tento cestovní řád mohl být pozměněn větry, které jsou na západě Tichého oceánu. Pokud byste mi však přece jen chtěl telegrafovat nějaký důležitý rozkaz, zašlete jej buď do Mindanaa, kde se možná zastavím, nebo do Singapur, kde se zastavím určitě.“

„Ovšem, Johne! – A vy mi zase oznamte, jak bude co nejrychleji možné, kurz zboží v Kalkatě! Je pravděpodobné, že mne tyto kurzy přimějí k tomu, abych změnil své záměry týkající se nákladu zboží na *Franklinu* na zpáteční cestě.“

„Nezapomenu tak učinit, pane Andrewe,“ odvětil John Branican.

V tomto okamžiku se přiblížil Harry Felton a řekl:

„Jsme připraveni k odjezdu, kapitáne!“

„A odliv?“

„Už nastává.“

„Dobře.“

Poté se obrátil k Williamu Andrewovi a plný vděčnosti opakoval:

„Ještě jednou, pane Andrewe, vám velice děkuji, že jste mi odevzdal velení na *Franklinovi*. Doufám, že se mi podaří plně si zasloužit vaši důvěru.“

„Vůbec však o tom nepochybuji, Johne,“ odvětil William Andrew, „a nemohl jsem vložit zájmy svého domu do lepších rukou, než jsou vaše!“

Majitel lodi pevně stiskl ruku mladého kapitána a uchýlil se do zadní části lodi.

Paní Branicanová, za kterou kráčela chůva s děťátkem, právě přistoupila s panem Burkerem a jeho chotí k manželovi. Nadešla chvíle loučení. Kapitánu Branicanovi nezbývalo nic jiného, než aby dal „sbohem!“ své ženě, dítěti a příbuzným.

Dolly byla, jak víme, teprve necelá dvě léta vdaná a jejímu dítěti bylo sotva devět měsíců. Jakkoliv jí toto rozloučení

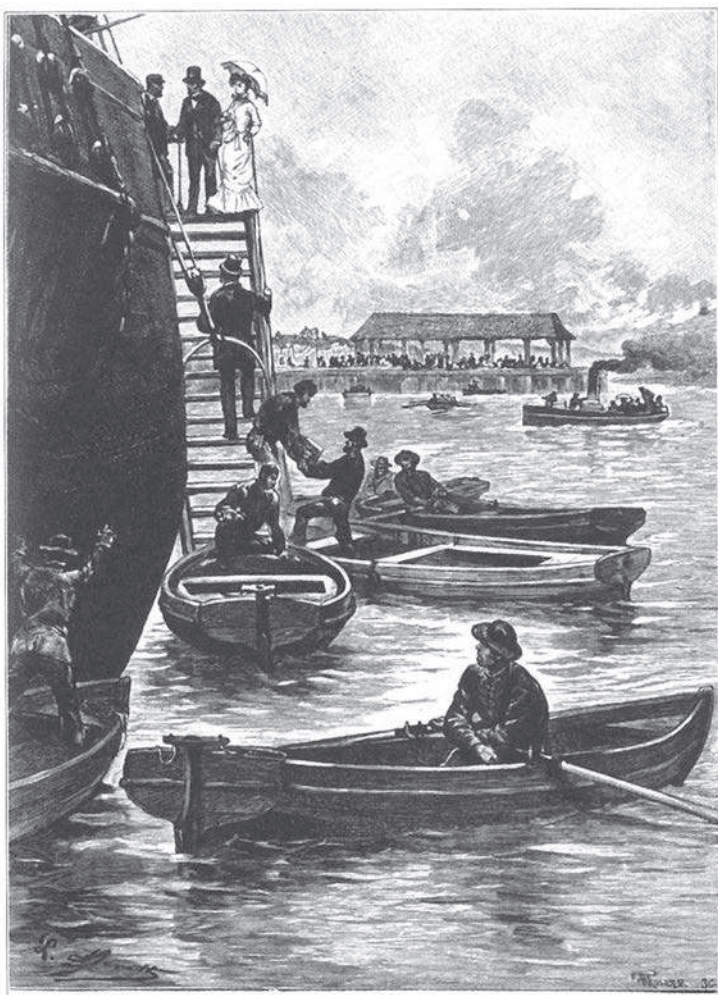
působilo veliký žal, nechtěla dát na sobě nic najevo a potlačovala bolestný tlukot srdce. Její sestřenice Jane měla povahu slabou, bez energie a nedovedla své vzrušení utajit. Měla velice ráda Dolly, u níž často nacházela jakousi úlevu v soužení, které jí působila pánovitá a výbušná povaha jejího manžela.

I když Dolly přemáhala svůj neklid, věděla Jane zcela dobře, že ho Johnova choť zakouší plnou měrou. Kapitán Branican se měl vrátit ode dneška za šest měsíců; přece však už to bylo odloučení – první v jejich manželství –, a byla-li ona dost silná, že dovedla zadržet slzy, Jane plakala takřka za ni. Co se týká Lena Burkera; tento muž, kterému jemné vzrušení nikdy nezněžnilo jeho pohled, se procházel po palubě se suchýma očima, s rukama v kapsách a nedal se nijak vyrušovat tímto výjevem ze svých kdovíjakých myšlenek. Podle všeho nebyl v žádném duševním styku s návštěvníky, které přivedly city lásky na loď, chystající se odplout.

Kapitán Branican uchopil obě manželčiny ruce, přivinul ji k sobě a pravil vzrušeným hlasem:

„Drahá Dolly, odjíždím... Nebudu od tebe vzdálený dlouho... Za několik měsíců se opět se mnou shledáš... Uvidíme se opět, duše má... Neměj o mne strach! Jakého nebezpečí bych se měl bát na mé lodi, s mým mužstvem? Buď silná, jak třeba, aby námořnickova žena byla... Až se vrátím, bude našemu malému Watovi už patnáct měsíců... Bude to už veliký chlapec... Bude už mluvit a první slovo, které od něho uslyším, až se vrátím...“

„Bude tvé jméno, Johne!“ odpověděla Dolly. „Tvé jméno bude prvním slovem, jež ho naučím... Budeme o tobě oba dva stále mluvit! Můj Johne, piš mi, kdykoliv se ti k tomu naskytne příležitost! S jakou netrpělivostí budu očekávat tvé dopisy! A pověz mi vše, co jsi vykonal a co zamýšlíš udělat... Ať cítím svou vzpomínku spojenou se všemi tvými myšlenkami!“

Několik přístavních člunů, houpajících se u schodiště...

„Ano, drahá Dolly, budu ti psát... Budu ti podávat zprávy o své cestě... Mé listy budou jakýmsi lodním deníkem s přílohou mé lásky!“

„Ach, Johne, já jsem žárlivá na toto moře, jež tě unáší tak daleko! Jak závidím těm, kteří se mají rádi a které v životě nic od sebe neodlučuje! Ale ne... Nejsem v právu, když mám podobné myšlenky...“

„Drahá ženo, prosím tě, řekni si, že odjíždím kvůli našemu dítěti... a kvůli tobě... abych vám oběma zajistil bohatství a štěstí! Vyplní-li se někdy naše naděje, že získáme jmění, už se nikdy nerozloučíme!“

V tu chvíli přistoupili Len Burkér a Jane. Kapitán Branican se k nim obrátil.

„Milý Lene,“ pravil, „zanechávám vám svou manželku a svého syna... Svěřuji je vám jako jediným příbuzným, kteří jim v San Diegu zbývají!“

„Spoléhejte na nás, Johne,“ odpověděl Len Burkér, jenž se pokoušel zjemnit drsnost svého hlasu. „Jane a já jsme tu... Nezapomeneme pečovat o Dolly...“

„Ani ji těšit, Johne,“ dodala paní Burkerová. „Vždyť víš, drahá Dolly, jak tě mám ráda... Často se na tebe podívám... Každý den budu u tebe trávit několik hodin... Budeme si povídat o Johnovi...“

„Ano, Jane,“ odvětila paní Branicanová, „a já na něho nepřestanu myslet!“

Harry Felton přišel podruhé přerušit tuto rozmluvu.

„Kapitáne,“ řekl, „bylo by načase...“

„Dobrá, Harry,“ odpověděl John Branican. „Dejte rozvinout velkou plachtu na přídi a brigantinu!“

Nadporučík se vzdálil, aby přikročil k vykonání těchto rozkazů, které znamenaly bezprostřední odjezd.

„Pane Andrewe,“ pravil mladý kapitán, obraceje se k majiteli lodi, „člun vás dopraví nazpět na nábreží s mou chotí i příbuznými... až budete chtít...“

„Okamžitě, Johne,“ odpověděl pan William Andrew, „a ještě jednou: šťastnou cestu!“

„Ano! Šťastnou cestu!“ opakovali ostatní návštěvníci, kteří sestupovali do člunů, připravených u pravého boku lodi *Franklin*.

„Sbohem, Lene! Sbohem, Jane!“ pravil John a tiskl oběma ruce.

„Sbohem! Sbohem!“ odvětila paní Burkerová.

„A ty, má Dolly, už odejdi... Je to třeba...“ dodal John.
„Do *Franklina* se začíná opírat vítr.“

A skutečně, jak brigantina, tak plachta na přídi začaly poněkud kymáčet lodí, zatímco námořníci zpívali:

*Hle, naše loď,
a krásná loď!
Teď jedna odjíždí,
však dvě se navrátí!
To bude radosti!
Pak budou dvě,
a krásné dvě!
Dvě opět odplují
a tři se navrátí!
To bude radosti!*

A tak dále.

Mezitím dovedl kapitán Branican svou manželku k žebříku, po němž se chystala sestoupit; nebyl schopen promluvit právě tak jako ona, dokázal ji pouze vroucně sevřít v náručí.

A tu děťátko, které Dolly vzala z rukou chůvy, vztáhlo paže k otci, třepalo ručkama, usmívalo se a ze rtů mu splynulo slovo:

„Ta... ta! Ta... ta!“

„Můj John!“ vykřikla radostně Dolly. „Tys tedy uslyšel jeho první slovo, dřív než ses s ním rozloučil!“

Ačkoliv byl mladý kapitán tak srdnatý, nedovedl zadržet slzu, která mu neočekávaně vytryskla z oka a skanula na tvář malého Wata.

„Dolly...“ zašeptal. „Sbohem! Sbohem!“

Aby udělal konec tomuto dojemnému výstupu, zvolal silným hlasem:

„Odveslujte!“

Člun okamžitě odrazil od korábu a zamířil k nábreží, kde cestující ihned vystoupili.

Kapitán Branican se zabýval posledními přípravami k odjezdu. Kotvice začala vystupovat k průvlačnici kotvového řetězu. *Franklin*, zbavený své poslední překážky, už přijímal vítr ve svých plachtách, jejichž záhyby se prudce třepetaly.

Veliká plachta na přídi se nadula a brigantina lehce otočila loď po větru. Tento manévr měl *Franklinovi* přispět k tomu, aby se poněkud odchýlil a mohl se vyhnout několika korábům, zakotveným u vjezdu do zátoky.

Na nový rozkaz kapitána Branicana, veliká plachta, stejně jako i plachta na přídi, byla rozvinuta takovou stejnoměrností, že výkon sloužil ke cti rukám mužstva. Vzápětí *Franklin* učinil čtvrtobrat vlevo, vyplul na širé moře tím způsobem, že nebylo třeba změny lan napínajících dolní konce plachet.

Z části nábreží, obsazeného četnými diváky, bylo možné se těmto rozmanitým manévřům obdivovat. Nebylo nic půvabnějšího než tato loď elegantního tvaru, když ji vítr nakláněl sem a tam svými vrtošivými závany. Při svém vyplutí se musela přiblížit konci nábreží, kde pobývali pan William Andrew, Dolly, Len a Jane Burkerovi, vzdálení sotva více než půl námořního uzlu.

A tu děťátko, které Dolly vzala z rukou chůvy, vztáhlo paže k otci, ...

Z toho vyplývalo, že mladý kapitán se přiblížil co nejvíce, aby mohl ještě zpozorovat svou ženu, své příbuzné a přátele a poslat jim poslední pozdrav.

Všichni odpověděli na jeho volání, jež bylo jasně slyšet, i na pozdrav rukou, kterou přátelům kýval.

„Sbohem! Sbohem!“ pravil.

„Hurá!“ zvolal zástup diváků, zatímco mu mávalo vstříc na sto kapesníků.

Vždyť kapitána Johna Branicana měli všichni rádi! Nebyl snad jedním z dětí, které byly největší chloubou města? Ano, všichni zde při jeho návratu budou, až se v dáli ukáže *Franklin*, směřující k zátoce!

Franklin, který už byl u výjezdu ze zátoky, byl nucený změnit úpravu plachet, aby se vyhnul dlouhé poštovní lodi, jež se právě chystala do ní vplout. Obě lodi se pozdravily svými vlajkami v barvách Spojených států amerických.

Na nábreží se paní Branicanová dívala nehybně na *Franklina*, ztrácejícího se ponenáhlu vlivem čerstvého severozápadního větru. Chtěla jej sledovat zrakem, dokud by jeho stožár byl vidět nad výběžkem nedalekého mysu Island.

Avšak *Franklin* brzy obeplul Coronadské ostrovy, ležící uvnitř zátoky. Na chvíli ještě ukázal v zákrytu pobřeží vlajku, třepetající se na temeni hlavního stožáru... Potom zmizel.

„Sbohem, můj Johne! Sbohem!“ zašeptala Dolly.

Proč jí zabránilo nevysvětlitelné tušení dodat:

„Na shledanou?!“

II. KAPITOLA

Stav rodiny

Je třeba vypočítat podrobnějšími rysy paní Branicanovou, která událostmi tohoto vypravování bude postavena do plného světla.

V té době bylo Dolly* jedenadvacet let. Původem byla Američanka. Nebylo však třeba vystupovat příliš vysoko po žebříku jejích předků, abychom se setkali s generací, jež ji spojovala se španělským nebo spíše mexickým národem, ze kterého pocházejí přední rodiny této země. Její matka se skutečně narodila v San Diegu, jež bylo založeno již v době, kdy dolní Kalifornie náležela ještě Mexiku. Rozsáhlá zátoka, objevená přibližně před 350 lety španělským mořeplavcem jménem Juan Rodriguez Cabrillo, se nejprve jmenovala zátoka San Miguel a svůj nový název dostala roku 1602. Roku 1846 tato provincie změnila svůj trojbarevný prapor za příčky a hvězdy Konfederace a od té doby trvale náleží ke Spojeným státům americkým.

Postava prostřední, tvář oživená ohněm velikých, hlubokých černých očí, osmahlá pleť, bohaté tmavohnědé vlasy, ruce a nohy poněkud silnější, než pozorujeme u španělských žen, pevná, avšak půvabná chůze a fyziognomie prozrazující ráznost povahy a zároveň dobrotu srdce – taková je paní Branicanová. Je z těch žen, na které není možné pohlédnout lhostejným

* Dolly – zkratka jména Dorothy.

zrakem, a před sňatkem byla Dolly právem pokládána za jednu z mladých dívek v San Diegu – kde krása není nijak vzácnou věcí –, která nejvíce zasluhovala, aby vábila pozornost. Bylo na ní znát, že je vážná, přemýšlivá, velkodušná a bystrého ducha. U těchto duševních vlastností se dalo předpokládat, že se v manželství ještě více rozvinou.

Ano, v jakýchkoliv okolnostech, třeba by byly sebevážnější, Dolly, když se stala paní Branicanovou, by dovedla vykonat svou povinnost. Při přímém pohledu na svou existenci měla vznešenou duši a pevnou vůli. Láska, kterou v ní probouzel její manžel, ji dělala odhodlanější ke konání její úlohy. Kdyby to bylo třeba, dala by za Johna život – není to pouze fráze, mluvíme-li o paní Branicanové –, stejně jako by John obětoval svůj život za ni a oba za své dítě. Zbožňovali toto dítě, které vyslovilo slůvko „táta“ v okamžiku, kdy se mladý kapitán chystal rozloučit s jeho matkou a s ním. Podobnost malého Wata s otcem byla už nápadná – alespoň v rysech, protože měl osmahlé zbarvení pleti po Dolly. Byl dobře vyvinutý a nemusel se obávat dětských nemocí. Ostatně, dostalo se mu veškeré péče! Ach, kolik snů do budoucna už vymýšlela otcova i matčina obrazotvornost pro tuto malou bytost, u které se život teprve začínal vyvíjet!

Paní Branicanová by byla zajisté nejšťastnější z žen, kdyby postavení dovolilo Johnovi, aby opustil námořnické povolání, jehož nejmenší nepříjemností bylo už to, že je navzájem od sebe vzdalovalo. Ale od okamžiku, kdy mu bylo svěřeno velení nad *Franklinem*, jí nepřišlo na mysl, aby ho zdržovala. A dále, nebylo snad třeba myslet na potřeby domácnosti, péči o rodinu, která asi nezůstane při jednom dítěti?

Dollyino věno zabezpečovalo domácnosti pouze to, co nejvíce potřebovala. John Branican mohl bezpečně spoléhat na jmění, které strýc odkáže své neteři, a musely by nastat nepředvídané okolnosti, aby mu toto jmění uniklo, protože pan Edward

Starter, už téměř šedesátiletý, neměl mimo Dolly jiného dědice. Její sestřenice Jane Burkerová, patřící k rodině z matčiny strany, nebyla vůbec v žádném příbuzenství s Dollyiným strýcem. Dolly bude tedy bohatá... uplyne však deset, možná dvacet let, než se stane majitelkou tohoto dědictví. Odtud plynula pro Johana Branicana povinnost, aby pracoval vzhledem k přítomnosti, neměl-li důvod, aby se znepokojoval o budoucnost. A proto byl pevně odhodlán pokračovat ve službách obchodního domu Andrew, a to tím spíše, že mu byl zajištěn podíl na zisku ze zvláštních obchodních podniků lodi *Franklin*.

Protože námořník byl v jeho osobě totožný s obchodníkem, velmi zkušeným v obchodních záležitostech, dalo se usuzovat, že svou prací získá jistý blahobyt, dříve než dostane dědictví po strýci Starterovi.

Pouze slovíčko o tomto Američanovi, který si počínal „po americkou“ zcela originálně.

Byl bratrem Dollyina otce a tedy vlastním strýcem mladé dívky, jež se stala paní Branicanovou. Tento bratr, starší než on o pět, šest let, jej téměř vychoval, protože oba byli sirotci. Z tohoto důvodu si také Starter junior uchoval pro něj něžnou oddanost, zdvojnásobenou vroucí vděčností. Protože mu okolnosti byly příznivé, kráčel cestou štěstí, kdežto Starter senior bloudil příčnými cestami, které málokdy vedou k cíli. Pokud byl nucený vzdálit se, aby se pokusil o úspěšné spekulace kupováním a obděláváním rozsáhlých pozemků ve státě Tennessee, udržoval stále styky se svým bratrem, jehož zájmy zdržovaly ve státě New York.

Když ovdověl, usadil se v San Diegu, rodišti své manželky, kde zemřel, když už byl rozhodnut sňatek Dolly s Johnem Branicanem. Svatba byla slavena po uplynutí času smutku a mladá domácnost neměla naprosto žádné jmění, jen to velmi skromné dědictví po Starterovi starším.

Zanedlouho došel Dolly Branicanové do San Diega list zasláný Starterem juniorem. Byl to první dopis, který psal své neteři; měl být také listem posledním.

V podstatě tento dopis pravil:

Ačkoliv je od ní velmi daleko a nikdy ji neviděl, nezapomněl, že má neteř, bratrovu dceru. Jestliže ji nikdy neviděl, byla příčinou ta okolnost, že se od té doby, co se Starter senior oženil a junior usadil u Nashville, v nejdlehlější končině státu Tennessee, oba bratři nikdy nesetkali. Protože je však mezi Tennessee a Kalifornií vzdálenost několika set mil, nemá Starter junior chuť podniknout tak dlouhou cestu. Uznává-li tedy za příliš namáhavou návštěvu své neteře, uznává ji stejně unavující pro ni a prosí ji, aby se neobtěžovala tuto cestu podniknout.

A skutečně, tato osoba byla dokonalým a jedinečným medvědem – nikoliv medvědem grizzlym, který nosí kožich a drápy, ale jedním z těch lidských medvědů, kteří si potrpí na to, aby žili mimo lidskou společnost.

Tato okolnost však nemusela Dolly znepokojovat. Byla-li neteří medvěda – budiž! –, tento medvěd měl však srdce upřímného strýce.

Nezapomínal, co je dlužný Starterovi staršímu, a bratrova dcera měla být jedinou dědičkou jeho majetku.

Starter junior dodával, že tento majetek už stojí za to, aby se pro něj člověk shýbl. V té době činil přibližně pět set tisíc dolarů a mohl ještě vzrůst, protože obdělávání půdy ve státě Tennessee mělo tehdy veliký úspěch. Protože se majetek skládal z pozemků a dobytka, dal by se lehce zpeněžit; uskutečnilo by se to za velmi výhodných podmínek a kupců by byl určitě nadbytek.

Co bylo napsáno, bylo napsáno – třebaže určitým, poněkud drsným způsobem, který je příznačný pro starší Američany.

Jmění Startera juniora připadne paní Branicanové nebo jejím dětem jen v případě, že by se rod Starterů „rozmnožil“ (pouze!) jejím přičiněním. Kdyby paní Branicanová zemřela dřív, bez přímých nebo jiných potomků, připadlo by toto jmění státu, který by majetek Startera juniora jistě velmi rád přijal.

Ještě dvě věci:

1. Starter junior je svobodný. Zůstane starým mládencem. *Hlouposti, již se mnozí dopouštějí – bohužel až příliš často! – mezi dvacátým a třicátým rokem, se on sám už vskutku jako šedesátník nedopustí* – tak zněla doslovně jedna věta jeho listu. Nic by tedy nedovedlo odvést toto jmění z cesty, kterou mu jeho rozhodná vůle chtěla vytknout, a vlije se do Branicanovy domácnosti tak určitě, jako se Mississippi vlévá do Mexického zálivu.

2. Starter junior se vynasnaží ze všech sil – nadlidských –, aby svoji neteř obohatil pokud možno nejpozději. Pokusí se, aby umřel teprve potom, až mu bude alespoň sto let, a nesmí se mu tato tvrdošíjná umíněnost zazlívát, že chce prodloužit svůj život až k nejkrajnějším hranicím možností.

Posléze Starter junior prosil paní Branicanovou – ba přímo jí poroučel –, aby mu ani slovem neodpovídala. Ostatně tehdy bylo těžké spojení mezi městy a lesními končinami, kde trávil život v nejzazších končinách státu Tennessee. Co se týká jeho samotného, už psát nebude – kromě toho případu, že by jí ohlašoval svou smrt, a pak by ten dopis nepocházel z jeho ruky.

Taková podivná byla tedy zpráva, kterou obdržela paní Branicanová. Že se měla stát dědičkou, a to dědičkou univerzální po svém strýci Starterovi, o tom už nebylo nejmenší pochybnosti. Jednoho dne obdrží jmění pěti set tisíc dolarů, které ještě značně vzroste prací tohoto obratného klučitele lesů. Protože však Starter junior projevoval zcela zřetelně svůj úmysl překročit stovku – a je známé, jak tito Severoameričané bývají

houževnatí –, John Branican jednal moudře, když neopustil své námořnické povolání. Přispěním své duševní bystrosti, statečnosti a pevné vůle pravděpodobně získá své ženě a svému dítěti nějaký blahobyt daleko dříve, než se strýci Starterovi uráčí odebrat se na onen svět.

Taková byla tedy situace mladé domácnosti ve chvíli, kdy se *Franklin* vydal na cestu do západních končin Pacifiku. Když jsme toto všechno pověděli pro porozumění událostí, které se přihodí v tomto příběhu, musíme nyní ještě obrátit pozornost na jediné příbuzné, jež paní Branicanová v San Diegu měla, totiž na manžele Burkerovy.

Len* Burker, původem Američan, kterému tehdy bylo jednatřicet let, se usadil v hlavním městě dolní Kalifornie teprve před několika lety. Tento Yankee z Nové Anglie, studeného vzhledu, tvrdých rysů, silného těla, byl velice rázný, velmi čilý a rovněž velmi uzavřený, nedávající na sobě vidět nic z toho, co si myslí, a neříkající nic o tom, co dělá. Byl z povah, podobajících se neprodyšně uzavřeným domům, jejichž dveře se nikomu neotvírají. V San Diegu však nekolovala žádná špatná pověst o tomto tak málo sdílném člověku, jehož sňatek s Jane Burkerovou učinil příbuzným Johna Branicana. Není se tedy proč divit, že kapitán, který neměl jiné příbuzné kromě Burkerových, doporučil Dolly a své dítě právě jim. Ve skutečnosti je však svěřoval zvláště do péče Jane, protože věděl, že se obě sestřenice mají upřímně rády.

A bylo by všechno zcela jinak, kdyby kapitán John Branican věděl, kdo vlastně Len Burker je, kdyby znal darebáctví, skrývajících se za neproniknutelnou škrabošku jeho vzezření, kdyby tušil, s jakým opovržením pohlíží na společenskou slušnost, na úctu k sobě samému a na práva druhých. Oklamána

* Len – zkratka jména Lennard.

jeho svůdným vzhledem, podmaňujícím očarování, které na ní uplatňoval, provdala se za něj Jane před pěti lety v Bostonu, kde bydlela se svou matkou, která zemřela krátce po tomto sňatku, jehož výsledek měl být tak žalostný. Věno Jane a dědicství po matce by musely stačit na živobytí novomanželů, kdyby Len Burkera byl člověkem ubírajícím se obvyčejnými cestami, nikoliv oklikami. Takový však nebyl. Částečně pohltil věno své ženy a poškodil si svůj úvěr v Bostonu a rozhodl se toto město opustit. Na protějším břehu Ameriky, kam ho nepronásledovala jeho pochybná pověst, mu tyto skoro nové kraje nabízely úspěchy, které už nemohl nalézt v Nové Anglii.

Jane, jež svého manžela již nyní znala, bez váhání s tímto úmyslem souhlasila a byla ráda, že opustí Boston, kde postavení Lena Burkera zavdávalo podnět k nepříjemným poznámkám. Radovala se, že se shledá s jedinou příbuznou, která jí zbývala. Manželé se usadili v San Diegu, kde se Dolly a Jane spolu shledaly. Ostatně po ty tři roky, co obýval toto město, nedal Len Burkera dosud podnět k podezřívání – takovou vyvíjel obratnost, když zatajoval své podezřelé zájmy.

Takové byly okolnosti, které přivodily styky obou sestřenic v době, kdy Dolly ještě nebyla paní Branicanovou.

Mladá paní a mladá dívka k sobě srdečně přilnuly. I když se zdálo, že Jane bude Dolly ovládat, stal se opak. Dolly byla silná, Jane slabá a dívka se brzy stala oporou mladé paní. Když bylo rozhodnuto spojení Johna Branicana s Dolly, projevovala Jane velikou radost z tohoto manželství, které slibovalo, že se nikdy nebude podobat jejímu! A jak velikou útěchu by mohla nalézt v důvěrném přátelství mladé domácnosti, kdyby se jí rozhodla svěřit své soužení!

A přesto se postavení Lena Burkera zhoršovalo víc a víc. Ta malá část, která ještě zbývala z manželčina majetku, když opustil Boston, už byla skoro úplně utracena. Tento muž, vášnivý

hráč, nebo spíš spekulant, byl z těch lidí, kteří chtějí všechno přičítat náhodě a nic nečekají odjinud než od ní. Tato povaha, vzpírající se radám rozumu, mohla získávat, a také skutečně získávala, jen žalostné výsledky.

Jakmile Len Burkер přišel do San Diega, otevřel na Fleet Street* jednu z těch kanceláří, které zapáchají jako lotrovské peleše, v nichž se jakákoliv myšlenka – ať dobrá, nebo špatná – stává východiskem nějakého obchodu. Byl velmi dovedný v líčení skvělých stránek nějakého podniku a necítil výčitky svědomí kvůli prostředkům, které užíval, schopný měnit nejisté domněnky v důvody, náchylný k tomu, aby majetek druhých měl za svůj. Velmi brzy se pustil do dvaceti spekulací, které se postupně horšily, a to takovým způsobem, že při nich sám utrpěl ztráty. V době, kdy tento příběh začíná, se Len Burkер dostával z bláta do louže a do jeho domácnosti se už pomalu vkrádala bída. Protože však svoje činy udržoval ve veliké tajnosti, přece jen užíval jakéhosi úvěru a upotřebil ho při nových spekulacích k novému podvodu.

Tato situace však nakonec musela vést ke katastrofě. Nebyla daleko hodina, kdy se mohly očekávat první výtky. Snad nezbude dobrodružnému Yankeemu, jenž se ocitl na americkém Západě, nic jiného, než aby opustil San Diego, tak jako opustil Boston. A přece by vzdělaný a poctivý člověk našel tisíckrát příležitost k úspěchu ve městě, kde vládne jasný rozum, rozvíjí se obchodní ruch a každým rokem přibývá úspěchu. Musel by však mít to, čeho se mu nedostávalo: upřímné cítění, správný úsudek a čestné jednání.

Je třeba ještě podotknout, že ani John Branican, ani pan William Andrew a vůbec nikdo neměl sebemenší tušení o temných obchodech Lena Burkera. Ve světě průmyslu a obchodu

* Pobřežní ulice.

Jakmile Len Burkér přišel do San Diega, otevřel na Fleet Street jednu z těch kanceláří, které zapáchají jako lotrovské peleše, ...

nebylo známo, že tento dobrodruh – a kdyby Bůh dal, aby si nezasloužil jiné jméno než toto! – spěje vstříc zkáze. A možná, až by nastala katastrofa, že by v něm viděli pouze člověka málo podporovaného štěstím a nikoliv jednu z těch osobností bez mravnosti, kterým jsou veškeré prostředky dobré, vedou-li k zbohatnutí. John Branican, ačkoliv k němu necítil hluboké sympatie, neměl vůči němu také nikdy podezření a sebemenší nedůvěru. Docela bezpečně tedy spoléhal, že v jeho nepřítomnosti budou Burkerovi prokazovat jeho choti jen přátelské služby. Naskytne-li se nějaká okolnost, kdyby Dolly byla nucena hledat u nich pomoc, nebude to zajisté bez úspěchu. Jejich dům jí bude otevřen a ona v něm bude přivítána tak, jak se sluší nejen přítelkyni, ale i sestře.

Z toho důvodu nebylo třeba podezřívát city Jane Burkerové. Láska, kterou chovala ke své sestřenici, byla stejně neomezená jako nesobecká. Byl dalek toho, aby nepřál upřímnému přátelství obou žen, a Len Burker je spíše podporoval, patrně v nejasné předtuše budoucnosti a výhod, které by toto spojení mohlo vynést jemu samému. Koneckonců věděl, že by Jane neřekla nikdy nic z toho, co by říci neměla, že zachová rozumné mlčení o jeho osobním postavení, hanebných obchodech, do nichž se zapletl a o kterých nemohla nevědět, a o nesnázích, ve kterých se jeho domácnost začala ocitat. O tom Jane jistě pomlčí, dokonce nepronese ani sebemenší výtku. Opakujeme: byla úplně ovládána svým mužem, docela se podrobovala jeho vlivu, jakkoliv ho znala jako člověka nesvědomitého, který pozbyl poslední zbytek mravního citění, schopného dopustit se i naprosto neodpustitelných činů. A jak by k němu mohla mít sebemenší úctu po tolika zklamáních? Avšak – nemůžeme ani náležitě zdůraznit tuto podstatnou okolnost – bála se ho, byla v jeho rukou jako dítě a byla by ho následovala na pouhý jeho pokyn znovu, kdyby ho jeho

bezpečnost nutila, aby uprchl do kterékoliv části světa. A konečně, nepřála by si – již z úcty k sobě samé – ukazovat svou bídu a trápení, kterou zakoušela, ani své sestřenici Dolly, jež snad o nich měla nějaké tušení, i když se jí Jane sama nikdy nesvěřila.

Nyní je tedy dostatečně vysvětleno postavení Johna a Dolly Branicanových z jedné strany a Lena a Jane Burkerových ze strany druhé, aby se mohlo porozumět událostem, o kterých budeme vyprávět. Jak se asi ta situace projeví při neočekávaných příbězích, které se měly stát tak brzy a náhle? Nikdy v životě by se jich nikdo nenadál!

III. KAPITOLA

Dům „U Krásné vyhlídky“

Před třiceti lety měla dolní Kalifornie – asi třetina kalifornského státu – pouze pětaticet tisíc obyvatel. Nyní je počet obyvatel sto padesát tisíc. V té době tato provincie, ležící až na nejzazších hranicích západní Ameriky, byla úplně zaostalá a zdálo se, že se hodí pouze pro chov dobytka. Kdo by mohl tehdy jen trochu tušit, jaká budoucnost čeká tak opuštěný kraj, kde se dopravní suchozemské prostředky omezovaly na řídké cesty vyznačené koly vozů a cesty námořní pak na jedinou linku poštovních lodí, navštěvujících pouze pobřežní přístavy?

A přece už od roku 1769 existoval na severu zátoky San Diego, několik mil do vnitrozemí, zárodek města. Proto si také nyníější město smí v dějinách osobovat čest, že bylo nejdávnější osadou kalifornského kraje.

Když nová pevnina, spojená se starou Evropou pouze koloniálními pouty, které chtělo Spojené království tvrdošíjně co nejtěsněji udržovat, jimi mohutně zalomcovala, tato pouta praskla. Pod vlajkou nezávislosti byl založen svaz severoamerických států. Anglie si udržela už jen pouhé cary, Dominion a Columbiu, které zanedlouho bezpochyby připadnou ke konfederaci. Co se týká hnutí separatistů, bylo šířeno mezi obyvateli středu, kteří už měli jen jedinou myšlenku, jediný cíl: osvobodit se od svých pout, ať byla jakákoliv.

Kalifornie se v té době neskláněla pod anglosaským jhem. Patřila Mexičanům až do roku 1846. Toho roku se osvobodila,

aby mohla přistoupit ke spolkové republice. Obec San Diego, utvořená o jedenáct let dříve, se stala americkou.

Zátoka San Diego je velkolepá. Mohla by se srovnávat s Neapolským zálivem, ale správnější je přirovnání se zátokou Vigo nebo Rio de Janeiro. Dvanáct mil délky a dvě míle šířky jí zajišťují potřebný prostor ke kotvení obchodního loďstva i k manévřům válečného loďstva, protože se pokládá i za námořní přístav. Tvoří jakýsi ovál, na západ otevřený úzkým hrdlem, sevřeným výběžkem Islandu a výběžkem mysu Loma neboli Coronado, a je ze všech stran chráněna. Větry šířého oceánu ji šetří, mohutné vlny Pacifiku sotva rozvlňují její hladinu, koráby do ní mohou bez nesnází vplout a zařadit se tu vedle sebe nad hloubkou nejméně třiaadvaceti stop. Je to jediný bezpečný a upotřebitelný přístav, příznivý pro kotvení, nalézající se na západním pobřeží na jih od San Franciska a na sever od San Quentinu.

Při tolika přírodních výhodách bylo patrné, že se staré město brzy octne v úzkých ve svém prvotním obvodu. Bylo třeba postavit vojenské baráky na ubytování oddílu jízdy na pozemcích porostlých křovinami, které s ním sousedily. Na popud pana Hortona, jehož zásah byl ostatně i výtečným obchodem, se na tomto místě začalo s přístavbami. Nyní z těchto přístaveb povstalo město, které se rozkládá na horských hřebetech, vypínajících se na severu zátoky. Vzrůst byl velmi rychlý, tak příznačný pro Američany.

Z milionů dolarů, rozesetých po zemi, vypučely soukromé domy, veřejné budovy, závody a vily. Roku 1885 už mělo San Diego patnáct tisíc obyvatel – dnes třicet pět tisíc. Jeho první železnice pochází z roku 1881. V tomto čase Atlantic and Pacific Road, Southern California Road a Southern Pacific Road*

* Atlantická a Pacifická železnice, Jihokaliifornská dráha, Jihopacifická dráha.

jej spojují s pevninou ve stejné době, co Pacific Coast Steam Ship* mu zajišťuje časté styky se San Franciskem.

Je to hezké, přívětivé město, velmi vzdušné, velmi hygienické na obývání, v podnebí, jehož chvála nemůže být dost veliká. Okolní kraj je úžasně úrodný. – Vinná réva, oliva, oranžovník, citroník tu rostou vedle stromů, plodin a všech druhů zeleniny severních končin. Znalec by jej nazval Normandií splynulou s Provenčí.

Co se týká samého města San Diega, je vystavěno s malebnou lehkostí, orientační svobodou a soukromou obrazotvorností, která bývá prospěšná zdravotní stránce, nejsme-li omezováni nepatrným rozměrem pozemku. Jsou tu náměstí, squares**, široké třídy, stín skoro všude; to znamená: zdraví v přímém poměru ke rychli vzduchu, tak velkomyslně popřávaného zdejšímu šťastnému obyvatelstvu.

A kromě toho: kdyby se nenalezl v novodobém městě pokrok, jmenovitě městě americkém, kde bychom jej měli hledat? Plyn, telegraf, telefon – obyvatelům jen stačí, aby dali znamení, a mohli si vyměňovat dopisy, hovořit z jedné městské čtvrti do druhé. Jsou tam i stožáry, vysoké sto padesát stop, vrhající elektrické světlo do tříd města. Pokud se tu dosud nerozesílá kondenzované mléko některou General Milk Company***, nejsou-li dosud v San Diegu uvedeny v činnost pohyblivé chodníky, mající se pohybovat rychlostí čtyř mil za hodinu, uskuteční se to určitě po nějakém čase – ať už jakémkoliv.

Přidejme k těmto výhodám různá zřízení, kde se projevuje životní ruch velikých středisek, celníci, ve které důležitost obchodní činnosti den ode dne vzrůstá, dvě banky, obchodní komoru, společnost pro výpravy vystěhovalců, rozsáhlé závody,

* Tichomořská pobřežní paroplavba.

** Square – park ve vnitřním městě (squares – mn. číslo).

*** Všeobecná společnost na dodávání mléka.

hojné úřadovny, kde se ujednávají ohromné obchody s dřívím a moukou, kostely pro různá vyznání, tři tržiště, divadlo, gymnázium, tři veliké školy, Russ County, Court House a Maronic and Old Fellows, určené pro chudé děti, konečně hojnost ústavů, kde lze studovat a připravovat se až k získání univerzitních diplomů – a budeme moci soudit o budoucnosti ještě mladého města, tvrdošíjně pečujícího o své mravní i hmotné zájmy, v jehož lůně se hromadí tolik zdrojů šťastného vývoje. Nedostává se mu časopisů? Nikoliv! Má tři deníky, mezi jinými časopis *Herald*, a tyto všechny listy mají i týdenní vydání. Musí se cestující obávat, že tu nenaleznou dost pohodlný byt? Nemají po ruce, nepočítáme-li hostince nižšího řádu, tři velkolepé hotely: Horton House, Florence Hôtel, Gérard Hôtel, se sty pokoji, a na protějším břehu zálivu nový hotel vypínající se nad pobřežím mysu Coronado, v překrásné poloze uprostřed roztomilých vil, který nestál méně než pět milionů dolarů?

Ať se turisté ze všech zemí staré i ze všech bodů nové pevniny vypraví, aby navštívili toto mladé a čilé hlavní město jižní Kalifornie, budou tu pohostinně uvítáni ušlechtilými obyvateli a nijak nebudou litovat, že sem odjeli – snad jen, že tu jejich pobyt bude příliš krátký.

San Diego je město plné ruchu, velmi čilé a také nadmíru spořádané v pestré směsici svých obchodních zájmů, podobně jako většina amerických měst. Projevuje-li se život ruchem, dá se říci, že se tam žije v nejvlastnějším smyslu toho slova. Sotva zbývá čas na projednávání obchodních případů. Je-li tomu tak u lidí, které jejich pudy a zvyky vrhají do tohoto víru, není to už pravda, když běží o ty, jejichž život se vleče v nekonečné nečinnosti. Když se zastaví pohyb, hodiny plynou jen velmi pomalu!

To pocítila paní Branicanová po odplutí lodi *Franklin*. Od svého sňatku se účastnila prací svého muže. I když nebyl

Dolly doprovázela kapitána Branicana do loděnice velmi často.

na moři, jeho styky s Andrewovým obchodním domem kapitána Branicana hojně zaměstnávaly. Kromě obchodní činnosti, na níž měl podíl, byl nucen dohlížet na stavbu trojstěžníku, na kterém se měl ujmout velení. S jakou pozorností, je možné říci až láskou, bděl nad nejmenšími jejími podrobnostmi! Přinášel jí neutuchající péči majitele, který dává stavět dům, ve kterém hodlá strávit celý život. A snad ještě víc, protože loď není pouhou budovou, pouze nástrojem na opatrování bohatství, nýbrž i souhrnem dřeva a železa, jemuž se má svěřit život tolika lidí! Není to ostatně jakýsi úlomek, odtržený od rodné půdy, který se k ní vrací, aby ji znovu opustil, a jehož osudem nebývá – bohužel! – navždy, aby skončil svoji námořní pout v přístavu, kde se narodil!

Dolly doprovázela kapitána Branicana do loděnice velmi často. Tato kostra, jež se vztyčovala nad nakloněným kýlem, oblouky, které měly vzhled kostí nějakého ohromného mořského savce, okraje, jež se postupně připojovaly, trup složených tvarů, paluba, ve které byly ponechány rozsáhlé plochy určené k nakládání i vykládání nákladu, stožáry, ležící na zemi a čekající, až budou vztyčeny na svých místech, vnitřní zařízení, místnost určená pro mužstvo, vrchní paluba a její kabiny – nebylo toto všechno velice zajímavé pro kapitánovu manželku? Vždyť tento *Franklin* bude bránit život Johna a jeho společníků proti obrovským vlnám Pacifiku! Z toho důvodu na něm nebylo také jediné prkno, na které by Dolly ve svém myšlení neupínala naději na záchranu, nebylo úderu kladiva v hluku loděnice, jenž by se také neozval v jejím srdci. John jí vykládal o veškeré práci, vysvětloval určení každého kousku dřeva nebo kovu, ukazoval postup plánu stavby. Milovala tuto loď, jejíž duši a pánem po Bohu bude její muž! A časem se tázala sama sebe, proč i ona neodjíždí s kapitánem, proč ji neodveze s sebou, proč s ním nemůže sdílet nebezpečí jeho výpravy, proč ji *Franklin* nepřiveze

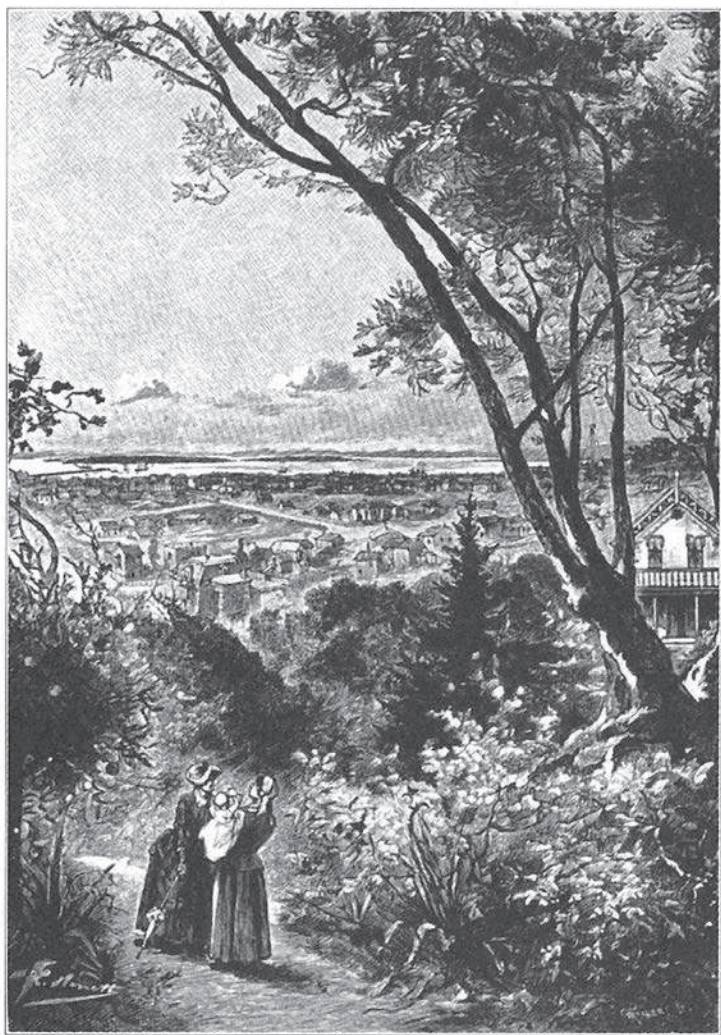
zároveň s ním nazpět do přístavu v San Diegu? Ano, přála by si, aby se nemusela od svého muže odloučit!

A nebylo už odedávna zvykem u severních národů, ve Starém i Novém světě, že manželé spolu cestovali po moři celá léta?

Byl tu však Wat, děťátko, a mohla ho Dolly svěřit péči chůvy, a tak připravit o mateřské laskání? Nikoliv... Mohla ho vzít s sebou na moře a vystavit možným útrapám cesty, tak nebezpečným pro malé děti? To opravdu ne! Zůstane u dítěte, aby mu zajistila život, když mu jej dala, a neopustí ho ani na okamžik. Obklopí jej láskou a něhou, aby se mohlo při otcově návratu usmívat! Vlastně nepřítomnost kapitána Johna Branicana nebude trvat déle než půl roku. Jakmile *Franklin* nalodí v Kalkatě svůj náklad, vrátí se do přístavu, ze kterého vyplul. A nesluší se, aby námořnickova žena uvykla tomuto nevyhnutelnému odloučení, i když její srdce si nezvykne nikdy?

Bylo tedy třeba spokojit se s osudem a Dolly se do toho vpravila. Avšak po Johnově odjezdu, jakmile ruch, který jí byl životem, pojednou kolem ní ustal, jak prázdný, jednotvárný a zoufalý by se jí zdál život, kdyby se úplně neodдалa tomuto dítěti, kdyby veškerou lásku nesoustředila výhradně na něj!

Dům Johna Branicana zaujímal jednu z posledních rovin těchto výšin, které vroubí břeh na severní straně zátoky. Byl to jakýsi švýcarský domek uprostřed zahrádky, vysázené oranžovníky a olivami a obklopené obyčejným, dřevěným plotem. Zvýšené přízemí, vpředu opatřené oddělenou chodbou, do níž ústily dveře salonu a jídelny, patro s balkonem, táhnoucím se podél průčelí po jeho celé šířce, nahoře štít, který střešní hřebeny okrašlovaly vkusnými výřezy – bylo to obydlí velmi prosté a nadmíru malebné. Ve zvýšeném přízemí byl salon a jídelna s obyčejným, prostým nábytkem. V prvním patře byly dva pokoje – pro paní Branicanovou a pro dítě –, za domem malý přístavek pro kuchyni a služebnictvo a společně vytvářely vnitřní

Rozhled se šířil na celé město, přes zátoku i na závody mysu Loma.

uspořádání švýcarského domku. Tento dům „U Krásné vyhlídky“ měl neobyčejně výhodnou polohu – rozkládal se na jižní stranu. Rozhled se šířil na celé město, přes zátoku i na závody mysu Loma. Bylo to trochu daleko od obchodní čtvrti – o tom nelze pochybovat; tato nepatrná nevýhoda však byla plně vyvážena polohou tohoto švýcarského domku v tak výborném ovzduší, s vánky z jihu prosycenými slanou vůní Pacifiku.

V tomto obydlí měly Dolly ubíhat dlouhé hodiny Johnovy nepřítomnosti. Chůva dítěte a služka stačily na službu v domě. Jediné osoby, které ji navštěvovaly, byli manželé Burkerovi – řídkým hostem býval Len, velmi častým Jane. Pan William Andrew konal velmi časté návštěvy u mladé paní, jak slíbil, toužil jí oznamovat veškeré zprávy o *Franklinovi*, ať by došly přímo, nebo nepřímo. Dříve, než by mohly dojít dopisy, podávají námořní časopisy zprávy o setkání lodí, o zastávkách v přístavech, o jakýchkoliv událostech na moři, které majitele lodí zajímají. Dolly bude mít tedy stále o *Franklinovi* zprávy. Styky s ostatním světem a zprávy o sousedech nikdy nevyhledávala, byla zvyklá na samotu v domě „U Krásné vyhlídky“. Jediná myšlenka naplňovala její život, a i kdyby se návštěvníci hrnuli do jejího domku, zdál by se jí prázdný, protože John zde nebyl, a zůstal by prázdný až do jeho návratu.

První dny byly velice smutné. Dolly neopouštěla svůj dům, kam k ní každodenně na návštěvu přicházela Jane Burkerová. Obě se zaměstnávaly malým Watem nebo rozmlouvaly o kapitánovi Johnu Branicanovi. Nejraději však byla sama. Prožívala část dne na balkoně švýcarského domu. Její pohled se ztrácel za zátokou, přes Islandský výběžek, vzdálenější než souostroví Coronado... Míjel linii moře opsanou na obzoru... *Franklin* byl už daleko za ní... V duchu ho však doháněla, vstupovala na loď, byla manželovi nablízku... A když se některý koráb, který připlul ze širého oceánu, snažil přistát, namlouvala si, že

se jednou objeví i *Franklin*, že poroste při dojíždění k pevnině, že na jeho palubě bude John...

Ale zdraví malého Wata by neprospívalo uzavření v ohradě domu „U Krásné vyhlídky“. Druhého dne, který následoval po odjezdu, se počasí velice zlepšilo a mírný vánek ochlazoval vznikající vedro. Proto se paní Branicanová rozhodla vykonat několik vycházek. Brávala s sebou chůvu, která nosila dítě. Chodilo se pěšky, pokud se procházka omezovala na okolí San Diega, až k domům Old Town, starého města.

Dítěti to prospívalo, bylo svěží a růžové, kdykoliv se chůva zastavovala, spokojeně tleskalo ručičkami a usmívalo se na maminku. Jednou, dvakrát, při delších výletech, je odvážel hezký kočárek, najatý v sousedství, všechny tři, a dokonce i čtyři, když někdy s nimi jela i paní Burkerová.

Jednoho dne si vyjeli až na kopec Knob Hill, posetý vilami, na kterém se vypíná *hotel Florencie* a odkud se otvírá rozhled na západ až za ostrovy. Jindy se pustili až ke břehům Coronado Beach, o které se s hromovým rachotem lámou zuřivé nárazy oceánu. Navštívili „Musselovo lože“, kde příliv pokrývá sprškami mohutná pobřežní skaliska. Dolly se nohou dotýkala tohoto oceánu, který jí přinášel jakoby ozvěnu vzdálených končin, kterými se snad právě plavil John – oceánu, jehož vlny snad útočily na *Franklin*, unášeného na tisíc mil do dálky. Zůstávala tu bez hnutí a ve své fantazii viděla loď v rozletu a šepkala Johnovo jméno!

30. března, kolem desáté hodiny dopoledne, byla paní Branicanová na balkoně, když zahlédla paní Burkerovou, jak se ubírá k domu „U Krásné vyhlídky“. Jane zrychlila krok a rukou dávala veselé znamení na důkaz, že nepřináší nepříjemné zprávy. Dolly ihned sešla dolů a ocitla se u dveří domku právě ve chvíli, kdy se otevřely.

„Co je, Jane?“ otázala se.

„Milá Dolly,“ odpověděla paní Burkerová, „dozvíš se něco, co ti udělá radost! Přicházím ti vyřídit od pana Williama Andrewa, že se loď *Boundary**, která dnes ráno připlula do San Diega, cestou setkala s *Franklinem*.“

„S *Franklinem*?“

„Ano! Pan William Andrew byl právě o tom informován, když se se mnou setkal na Fleet Street; přijde k vám až odpoledne, proto jsem si pospíšila sama, abych ti to oznámila...“

„A mají nějaké zprávy o Johnovi?“

„Ano, Dolly.“

„Jaké? Mluv přece!“

„Právě před týdnem se *Franklin* a *Boundary* setkaly na moři a mezi oběma loděmi mohla být vyměněna korespondence.“

„Bylo na lodi všechno v pořádku?“

„Ano, milá Dolly. Oba kapitáni se k sobě přiblížili tak blízko, že se mohli domluvit, a poslední slovo, které mohli na *Boundary* zaslechnout, bylo tvé jméno!“

„Můj ubohý John!“ zvolala paní Branicanová a z jejích očí vytryskly dvě vroucí slzy.

„Jak jsem ráda, Dolly,“ pokračovala paní Burkerová, „že jsem ti mohla podat tuto zprávu já první!“

„A já ti zase vroucně děkuji!“ odpověděla paní Branicanová. „Kdybys věděla, jak jsem šťastná! Ach, kdybych se dozvíдалa každého dne... Můj John... můj drahý John! Kapitán *Boundary* ho viděl... John s ním mluvil... Je to, jako by mi po něm posílal ještě jednou ‚sbohem‘!“

„Ano, drahá Dolly, a opakuj ti, že se všem na palubě *Franklina* dařilo dobře.“

* Hranice.

„Jane,“ pravila paní Branicanová, „musím vidět kapitána *Boundary*... Bude mi vše vypravovat podrobně... Kde se obě lodi potkaly?“

„To nevím,“ odpověděla Jane, „ale bude nás o tom informovat lodní deník a kapitán *Boundary* ti podá úplnější zprávy.“

„Tedy, Jane, je čas, abych se oblékla, a půjdeme spolu... hned...“

„Nikoliv, Dolly... dnes ne!“ namítla paní Burkerová. „Dnes bychom se na palubu *Boundary* nedostaly.“

„A proč?“

„Protože přijeli teprve dnes ráno a jsou v karanténě.“

„Na jak dlouho?“

„Pouze na dvacet čtyři hodiny... Je to pouhá formalita, avšak nikoho na loď nepustí.“

„A jak se o tomto setkání dozvěděl pan Andrew?“

„Z několika slov, která mu od kapitána vyřídila celnice. Milá Dolly, uklidni se! O tom, co jsem ti řekla, nemůže být pochybnost a zítra si to ověříš... Žádám tě o trpělivost jen na jediný den...“

„Dobrá, Jane, tedy zítra,“ souhlasila rozčilená paní. „Zítra ráno budu u tebe, kolem deváté hodiny. Budeš tak laskavá a doprovodíš mě na palubu *Boundary*?“

„Mileráda, drahá Dolly. Budu tě zítra očekávat, a protože karanténa už bude zrušena, můžeme být kapitánem přijaty.“

„Není to kapitán Ellis, Johnův přítel?“ tázala se paní Branicanová.

„Ano, Dolly, a *Boundary* patří obchodnímu domu Andrew.“

„Dobrá, Jane, domluveno! Budu u tebe v určenou hodinu... Jak dlouhý se mi však bude zdát dnešní den! Zůstaneš u mne na snídani?“

„Přeješ-li si, drahá Dolly, ano. Můj muž nebude až do večera doma a mohu ti tedy věnovat celé odpoledne...“

*30. března, kolem desáté hodiny dopoledne,
byla paní Branicanová na balkoně, ...*